

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Vaikystės antropologija ir etnokultūrinis ugdymas	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: doc. Irena Stonkuvienė	VU Filosofijos fakultetas Ugdymo mokslų institutas, Universiteto g. 9/1

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Pirmoji (bakaluro)	Pasirenkamas

Įgyvendinimo forma	Vykdyto laikotarpis	Vykdyto kalba (-os)
Auditorinis darbas	6 semestras	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai:	Gretutiniai reikalavimai (jei yra):

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5	130	48	82

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos
Siekama ugdyti studentų bendrąsias kompetencijas, kritinį ir analitinį mąstymą, gebėjimą taikyti antropologijos mokslo žinias ugdymo vaikystėje praktikoje, taip pat gebėjimą analizuoti teorinius ir praktinius etninės kultūros aspektus ir pritaikyti juos ugdyme.

Programos numatomi studijų rezultatai	Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Žinios ir jų taikymas 1.1	Supras ir analizuos teorinius antropologinius ugdymo aspektus.	Probleminis dėstymas; literatūros analizė; tyrimų metaanalizė; diskusijos	Seminaro užduočių, diskusijų vertinimas; testas (egzaminas)
Žinios ir jų taikymas 1.2	Taikydami antropologinę prieigą, gebės aiškinti ir spręsti praktines vaikystės pedagogikos problemas. Pasitelkdami įgytas žinias, įgūdžius ir kritinį mąstymą, studentai gebės suvokti, tyrinėti ir vertinti etnokultūrinius reiškinius, jų pokyčius ir reikšmę šiuolaikinėje kultūroje, bei jų raišką ugdyme.	Probleminis dėstymas; tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, pranešimo rengimas)	Seminaro užduočių, diskusijų vertinimas; testas (egzaminas).
Gebėjimai atlikti tyrimus 2.2	Gebės rinkti, kritiškai analizuoti ir sisteminti mokslo tyrimų duomenis	Filmų peržiūra ir analizė, Tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, pranešimo rengimas).	Seminaro užduočių, filmo recenzijos, tiriamojo projekto vertinimas; testas (egzaminas).
Socialiniai gebėjimai 3.1	Gebės perteikti savo idėjas ir žinias auditorijai	Pranešimas; diskusijos	Dalyvavimo diskusijose, tiriamojo projekto pristatymo vertinimas.
Socialiniai gebėjimai 3.3	Studentai gebės dirbti komandoje, koordinuoti	Grupės darbas seminarų metu;	Seminaro užduočių, diskusijų vertinimas.

	projektinę veiklą rengdami ir pristatydami bendrus projektus, apie etnokultūrinio paveldo praeityje ir dabartyje raišką.	diskusijos; refleksija	Grupinio projekto pristatymas.
Specialieji gebėjimai 5.2, 6.2	Studentai gebės individualizuoti veiklas pagal vaikų amžiaus tarpsnius ir skirtingus poreikius, pritaikant jas kiekvieno sėkmingam etnokultūriniam ugdymui.	Tiriamieji metodai (informacijos paieška, literatūros skaitymas, pranešimo rengimas); Refleksija	Etnokultūrinio ugdymo užsiėmimo detalaus plano ir jo pristatymo vertinimas.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Užduotys
Ugdymo ir kultūros sąsajos. Kultūros sampratos. Kultūros tyrimai ir švietimo bei vaikystės antropologija.	4	2	2				8	6	Literatūros apžvalga: Lukšienė, M. (2000). Jungtys, p. 16-47; Prieiga internete: https://www.upc.smm.lt/ML100/darbai/M.Luksiene.Jungtys.pdf Stonkuvienė, I. (2013). Augti Lietuvoje, p. 15-36; Prieiga internete: https://www.vu.lt/site_files/LD/Augti_Lietuvoje_ugdymo_kaip_in_kult%C5%ABrizacijos_eskizai.pdf Daraškevičienė, A. (2020). <i>Rūpinimasis kūdikiu ir ankstyvasis vaiko auklėjimas šiuolaikinėje Lietuvoje: viduriniojo visuomenės sluoksnio tėvų požiūriai</i> , Daktaro disertacija. Vilnius:LII., p. 23-34
Inkultūracija ir kultūrinis perdavimas vaikystėje.	2		2				4	4	Literatūros analizė: Stonkuvienė, I. (2013). <i>Augti Lietuvoje</i> , p. 27-38; Prieiga internete: https://www.vu.lt/site_files/LD/Augti_Lietuvoje_ugdymo_kaip_inkult%C5%ABrizacijos_eskizai.pdf
Vaikystė kaip tarpdisciplininių tyrimų objektas. Istorinė vaiko ir vaikystės sampratos kaita. Sociologinis ir psichologinis požiūris į vaikystę. Švietimo įtaka vaikystės sampratai. Mokymosi antropologija.	2		2				6	4	Literatūros analizė: Sarcevičienė, J. (2003) <i>Vaikas XVI-XVII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės visuomenėje: galimi auklėjimo ir socializacijos modeliai</i> . Prieiga internete: http://elibrary.lt/resursai/LMA/Menotyra/M-04-1.pdf
Vaikai skirtingose kultūrose. Tėvystės skirtingose kultūrose stiliai. Vaikų auginimas. Perėjimo ritualai ir iniciacijos apeigos. Istorinė ir etnografinė vaikystė Lietuvoje. Lietuvos etninė įvairovė. Etnopedagogika.	2		4				8	10	Literatūros apžvalga: Daraškevičienė, A. (2020). <i>Rūpinimasis kūdikiu ir ankstyvasis vaiko auklėjimas šiuolaikinėje Lietuvoje: viduriniojo visuomenės sluoksnio tėvų požiūriai</i> , Daktaro disertacija.

									Vilnius: LII. T. Balmės (2010) filmo “Kūdikiai” (Babies) recenzija
Formalus ir neformalus etnokultūrinis ugdymas. Etnokultūrinio ir tarpkultūrinio ugdymo sąsajos. Etnokultūrinis ugdymas ikimokyklinėse įstaigose. Etninės kultūros pamokos ir Etnokultūrinio ugdymo integracijos galimybės. Etnokultūros projektai. Bendradarbiavimo su muziejais, bibliotekomis, etnokultūros centrais, meno kolektyvais ir kt. galimybės. Etnokultūrinis ugdymas šeimoje. Šeimos ir ugdymo įstaigų bendradarbiavimo galimybės..	4	2	2				16	12	(Pasirinktinis 1) Etnokultūrinio ugdymo užsiėmimo (formalaus ar neformalaus) plano (2 psl.) rengimas ir pristatymas (pasirinktinai)
Etninės tradicijos, papročiai ir ritualai: samprata ir raiška. Pasaulėžiūra, mitologija ir religija. Kalendorinės šventės ir papročiai. Žmogaus gyvenimo ciklo apeigos ir papročiai. Bendruomeninės tradicijos. Etnokultūrinis (materialus ir nematerialus) paveldas ir liaudies kūryba. Tautosaka, tautodailė, tradiciniai amatai, liaudies muzika ir kt.	4		8					34	Grupinio projekto pasirinkta tema rengimas ir pristatymas.
Antropologinis požiūris į švietimo įstaigų kultūrą. Mokyklos (darželio) ir klasės (grupės) kultūros elementai (diskursas, erdvė ir laikas, simboliai ir artefaktai, tradicijos ir ritualai).	2		4				6	12	(Pasirinktinis 2) Tiriamasis projektas (pasirinkto kultūros elemento analizė raštu, remiantis mokslinė literatūra ir pasirinktos ugdymo įstaigos internetinės svetainės duomenimis) ir trumpas jo rezultatų pristatymas auditorijoje
Iš viso	20	4	20				48	82	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Diskusijos ir seminarų užduočių atlikimas	10	Viso semestro metu	Aktyvumas, argumentavimo kokybė, temos analizės gilumas, gebėjimas remtis perskaityta literatūra, originalumas, akademinis žodynas, gebėjimas išgirsti ir priimti kitą.
Filmo recenzija.	15	Kovas	Nuoseklumas, minties raiška, gebėjimas argumentuotai ir kritiškai vertinti.
Pasirinktinai: Etnokultūrinio ugdymo užsiėmimo (formalaus ar neformalaus) plano (2 psl.) parengimas ir trumpas pristatymas.	25	Balandis	Plano aiškumas, detalumas, visų struktūrinių dalių buvimas; Tiriamojo projekto struktūra, analizės išsamumas, išvadų pagrįstumas, tinkamas pagrindimas mokslinė literatūra.

Arba			
Tiriamasis projektas (pasirinkto kultūros elemento analizė raštu (2-3 psl.), remiantis moksline literatūra ir pasirinktos ugdymo įstaigos internetinės svetainės duomenimis) ir trumpas jo rezultatų pristatymas auditorijoje			
Grupinio projekto pasirinkta tema pristatymas.	50	Gegužė	Temos atskleidimas, konteksto išmanymas, pristatymo aiškumas, nuoseklumas, minties naujumas, argumentavimo kokybė; kontaktas su auditorija, atsakymai į klausimus, kūrybiškumas, originalumas, tikslingas IKT panaudojimas.

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Privalomoji literatūra				
Daraškevičienė, A.	2020	Rūpinimasis kūdikiu ir ankstyvasis vaiko auklėjimas šiuolaikinėje Lietuvoje: viduriniojo visuomenės sluoksnio tėvų požiūriai, Daktaro disertacija.		Vilnius:LII.,
Lukšienė, M.	2000	Jungtys		Prieiga internete: https://www.upc.smm.lt/ML100/darbai/M.Luksiene.Jungtys.pdf
Sarcevičienė, J.	2003	Vaikas XVI-XVII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės visuomenėje: galimi auklėjimo ir socializacijos modeliai.		Prieiga internete: http://elibrary.lt/resursai/LMA/Menotyra/M-04-1.pdf
Spindler, G.D. (ed.)	1997	Education and Cultural Process: Anthropological Approaches. Third edition.		Long Grove, Illinois: Waveland Press
Stonkuvienė, I.	2013	Augti Lietuvoje. Ugdymo kaip inkultūracijos eskizai		Vilnius: VU leidykla https://www.vu.lt/site_files/LD/Augti_Lietuvoje_ugdymo_kaip_inkult%C5%ABrizacijos_eskizai.pdf
Papildoma literatūra				
Deal, T. E.; Peterson K. D.	2009	Shaping school culture. Pitfalls, paradoxes, & Promises.		San Francisco: Jossey-Bass. A Wiley Imprint.
Klimka, L.	2006	Etninės kultūros ugdymas: problemos ir aktualijos		https://scholar.google.lt/scholar?hl=lt&as_sdt=0%2C5&q=Etnin%C4%97s+kult%C5%ABros+ugdymas&btnG=
Lancy, D. F.; Bock, J.; Gaskins S. (Eds.)	2010	The Anthropology of Learning in Childhood		Walnut Creek, Lanham, New York, Toronto, Plymouth, UK: AltaMira Press

van Gennep, A.	2010	Perėjimo ritualai		Vilnius: Aidai
Pliuraitė-Andrejevičienė, N.	2012	Lietuvos vaikų žaislai.		Vilnius: Versus Aureus,
Stonkuvienė, I.	2011	Etninės kultūros perdavimas: teorinis ir praktinis aspektas		http://www.zurnalai.vu.lt/acta-paedagogica-vilnensia/article/view/2985/2130
Stonkuvienė, I.	2005	Dorinis vaikų ugdymas Lietuvos kaimo bendruomenėje (1900-1940): etnopedagoginės šilgvalgos (Daktaro disertacija)		Vilnius: VU
Trinkūnienė, I.	2007	Etninės kultūros išlikimo strategija šiuolaikinėje bendruomenėje: nuo tradicijos link interpretacijos		http://mokslozurnalai.lmaleidykla.lt/publ/0235-7186/2007/4/12-22.pdf
Trinkūnienė, I.	2010	Etninė kultūra mokyklose: mokytojų patirties tyrimas.		http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fe-dora/get/LT-LDB-0001:J.04~2010~1367173814279/DS.002.0.01.ARTIC
Trinkūnienė, I.	2010	Etninė kultūra ir neformalus ugdymas: mokytojų patirties tyrimas.		http://etalpykla.lituanistikadb.lt/fe-dora/get/LT-LDB-0001:J.04~2010~1367176968707/DS.002.0.01.ARTIC
Vasiliauskas, R.	2002	Lietuvių liaudies pedagogika – jaunosios kartos socializacijos fenomenas (XIX a. antroji pusė – XX a. pradžia)		Vilnius: VPU leidykla